

Т. О. Жмурко
аспірант кафедри управління фінансовими послугами
ХНЕУ імені Семена Кузнеця

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО РЕЗУЛЬТАТУ ПІДПРИЄМСТВА ЧЕРЕЗ СТВОРЕННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Актуальність. Організаційно-правові форми підприємництва відрізняються правовими, фінансово-економічними та організаційно-управлінськими ознаками. Законодавство України про підприємництво визначає загальні правові, економічні та соціальні засади здійснення підприємницької діяльності фізичними та юридичними особами на території України, гарантії свободи та його державну підтримку.

Виклад основного тексту. Відповідно до законодавства є велика кількість організаційно-правових форм перелік яких представлено на рис. 1. (створено автором на основі [3, 9]). Відповідно до Класифікації організаційно-правових форм господарювання, на рис. 1 зображено вісім груп [3]. Згрупована автором класифікація створена для використання органами державного управління та іншими користувачами для обліку, збирання й оброблення статистичної та адміністративної інформації, аналізу та узагальнення результатів економічної діяльності суб'єктів та ведення державних реєстрів.

Доктриною цивільного права сформовані різні класифікації юридичних осіб залежно від особливостей їх правового стану. В. І. Борисова [1] виділяє наступні: залежно від порядку створення; способу створення; виду установчих документів; за метою діяльності; залежно від прав, які засновники (учасники, члени) можуть мати відносно юридичної особи або її майна; за правовим режимом майна; залежно від складу засновників; за кількісним складом засновників; залежно від наявності економічної залежності; за організаційними ознаками; за особливостями правового положення.

Держава надає гарантії всім суб'єктам господарювання, незалежно від обраної організаційно-правової форми господарювання, щодо їх рівних прав, свобод і створює однакові можливості для доступу до матеріальних, фінансових, технічних, інформаційних, трудових, природних та інших ресурсів.

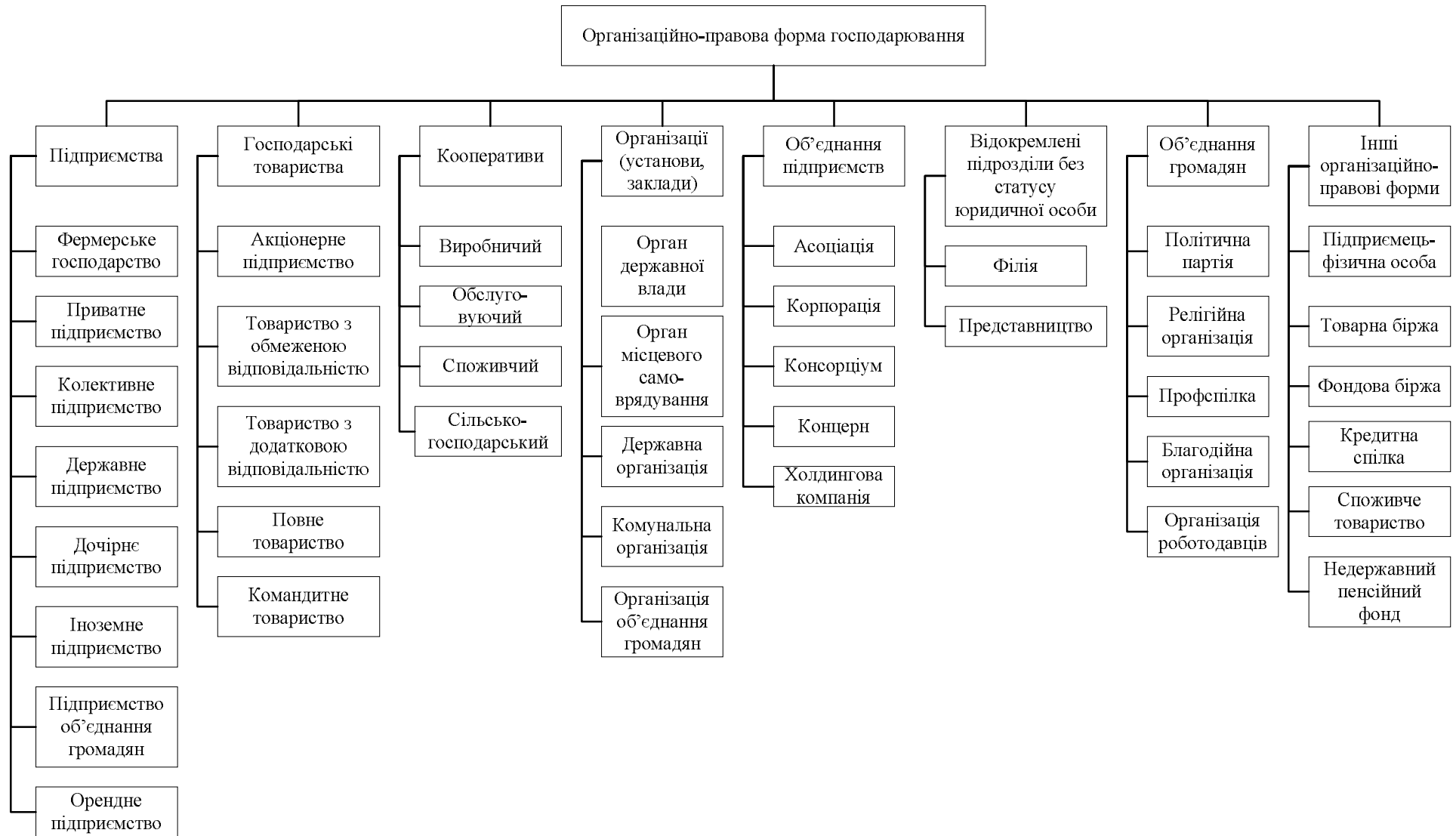

Рис. 1. Класифікація організаційно-правових форм господарювання

Держава гарантує недоторканість майна підприємця і забезпечує захист права його власності. З метою створення сприятливих організаційних та економічних умов для розвитку підприємництва органи влади мають: удосконалювати нормативно-правову базу для здійснення підприємницької діяльності; надавати допомогу підприємцям в організації матеріально-технічного забезпечення та інформаційного обслуговування їх діяльності; сприяти зміцненню національної валюти та пом'якшувати податкове навантаження; стимулювати модернізацію технологій, інноваційну діяльність, освоєння підприємцями нових видів продукції та послуг.

Характерною ознакою світової економіки в даний час є безпрецедентне посилення конкуренції. Виживають і перемагають в конкурентній боротьбі лише ті компанії, які використовують найбільш ефективні способи організації бізнесу.

Таким чином, розвиток ринкових відносин в економіці України потребує нових підходів до управління формуванням і розподілом прибутку, його плануванням та прогнозуванням. Автором запропоновано визначення факторів та їх вплив на фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Розмір чистого прибутку залежить від багатьох факторів, тому автором обрано множинну лінійну економетричну модель для оцінки їх впливу.

Із сукупності економічних показників, які можуть впливати на фінансові результати, обрано чистий дохід, собівартість, адміністративні витрати, витрати на персонал, інші доходи, інші витрати.

При аналізі діяльності підприємства доведено, що витрати на персонал суттєво впливають на його фінансово-економічний результат. Тому для ефективного управління результатами діяльності підприємства автором запропоновано переведення деяких працівників, які виконують певні роботи чи послуги аутсорсингового типу зі складу штатних працівників в організаційно-правову форму господарювання – фізичну особу-підприємця (ФОП).

ФОП може бути як на загальній системі оподаткування, так і на спрощеній, тому автором проведено порівняльну характеристику даних систем оподаткування для визначення переваг використання моделі оподаткування.

Спрощена система оподаткування має 4 групи. Перша та четверта групи не відповідають поставленій меті. Залишаються для розгляду друга і третя групи.

Розмір доходу, який буде потенційно отримувати ФОП, не може бути точно спрогнозований, тому при порівнянні груп автором запропоновано третю. Якщо в податковому періоді дохід буде відсутній, то ФОП не повинен буде сплачувати до бюджету єдиний податок. У випадку з другою групою єдиний податок сплачується авансовими внесками щомісяця, незалежно отримуватиме він дохід чи ні. Другу групу доречно було б застосовувати, якщо сума доходів була б вище 179 тисяч гривень за рік. До того ж, у другій групі є ряд обмежень.

Таким чином, ефективніше буде обрати третю групу. Для підтвердження результату автором порівняно третю групу спрощеної системи з загальною системою оподаткування.

На загальній системі оподаткування 18 % податку на доходи фізичних осіб буде застосовуватися до різниці загального оподаткованого доходу і документально підтвердженим витратам, які пов'язані з господарською діяльністю ФОП. У випадку ФОП, яка буде потенційно створена, витрати будуть відсутні або не будуть мати постійного характеру, тому не доцільно буде обирати загальну систему оподаткування та платити 18 % податку на прибуток з отриманого доходу.

Із зазначеного, можна зробити висновок, що при аналізі запропонованих систем оподаткування автором рекомендовано обрати спрощену систему, третю групу, тому що податкове навантаження в цьому випадку буде мінімальним.

При порівнянні витрат з податків ФОП та на штатного працівника – роботодавець несе витрати не лише в розмірі нарахованої заробітної плати, а ще й у розмірі Єдиного соціального внеску (ЄСВ), який нараховується на фонд оплати праці.

Податок з доходів фізичних осіб та військовий збір зменшують заробітну плату і виплачуються вже за рахунок працівника. Таким чином, податкове навантаження працівника складає 19,5 %, а податкове навантаження роботодавця на фонд заробітної плати ще 22 %. Враховуючи те, що підприємство, яке

потенційно розглядає можливість переведення осіб зі складу штатних працівників у ФОП буде отримувати ще доходи за виконані роботи (надані послуги), які також оподатковуються – сумарне податкове навантаження складає 5 % на доходи і 22 % на фонд оплати праці.

Таким чином, при реєстрації ФОП дохід, який буде отриманий як заробітна плата, буде зменшено лише на 5 % від доходу і як постійна величина – на 819,06 грн. (ЄСВ на мінімальну заробітну плату) щомісяця відповідно до прийнятих нормативно-правових актів [6, 8].

При реєстрації ФОП підприємство перенесе витрати з ЄСВ на працівника, але при цьому вона має виконати певний перелік умов.

Висновок. Для максимізації прибутку необхідно раціонально оперувати витратами на трудові ресурси, тому переведення деяких працівників зі складу штатних у ФОП позитивно впливатиме на збільшення фінансово-економічного результату діяльності підприємства.

Література:

1. Борисова В. І. Цивільне право України : навч. посіб. / В. І. Борисова, Л. М. Баранова, І. В. Жилінкова. – К. : Юрінком Інтер, 2007.– 480 с.
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Класифікація організаційно-правових форм господарювання : Наказ від 19.06.2015 р. № 615 (зі змінами та доповненнями). URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/nac_ks/op_dk002_2016.htm.
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
6. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
7. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
8. Про Державний бюджет України на 2018 рік : Закон України від 07.12.2017 № 2246-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>.
9. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222- VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
10. Про підприємництво : Закон України від 07.02.1991 р. № 698-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-12/>.